

stemning, drager man omhyggelig Omfjorg for, at den Mand, der har staaet ude paa Torvet og kundgjort for Alverden, hvem han stemmer paa, nu puttes ind i et hemmeligt Rum, hvor Ingen paa nogen Maade maa faae at vide, hvem han nu, da Afstemningen foregaar skriftlig, stemmer paa. Det forekommer mig, at denne Ordning er hverken det One eller det Andet. Vil man altsaa bryde med den bestaaende Ordning, vil man sige til Vælgerne: Vi forlange ikke, at I skulle være Eders Overbevisning bekendt, vi forlange ikke, at I skulle være Mænd, som tør sige, hvem I have stemt paa, idet I fulgte Eders Overbevisning, nei, ingen Dødelig maa faae at vide, hvem I have sat Kors bagved, saa siger jeg, lad os saa gjøre Stridtet fuldt ud; thi som det nu er, er det Ingenting. Det er altsaa givet, at skal man bryde med Udviklingen og Endringen af Valgmaaden lige siden Grundlovens Tid, skal man gaa til Hemmelighedsstyret i Stedet for den Offentlighed i Henseende til Valg, som Grundloven er gaaet ud fra, og som vi nu leve under, saa maa vi have Raaringen væk; det forekommer mig er en given Sag. Men deraf følger ganske vist ikke, at man saa skulde gaa saa vidt, at man stemmer i Kommuner o. s. v. Der var i det andet Tthing stillet et Endringsforslag derom, men det blev forkastet, og det forekommer mig heller ikke, at man behøvede at gaa saa vidt, at man ikke kunde beholde det saaledes, som vi have det nu, blot at der ikke bliver Tale om Raaring, men kun om skriftlig Afstemning. Men det finder jeg ingen Anledning til at drøfte, thi det er jo veiet og fundet for let. Man har villet beholde Raaringen og tillige have skriftlig Afstemning, saa jeg ser egentlig ikke, hvad det er, man vil. Man kan ikke sige, Du skal ikke møde ved Raaringen, thi Valgene forudsætte, at enhver Mand opfylder sin Borgerpligt, og at sige: Du kan staa paa Torvet og stemme paa En og saa gaa ind i det hemmelige Rum og stemme paa en Anden, det er en Komedie, som det forekommer mig, at Valgloven ikke skal være med til at gennemføre. Altsaa kun, naar man gjør Skridtet fuldt ud, mener jeg, at der kan være Grund til at gaa til hemmelig Afstemning, med Hensyn til hvilken der isvrigt kan siges Afskilligt pro et contra, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa. Men dernæst mener jeg, at hvis man skal indføre den, var der jo ingen Grund til særlig alene at lyfsaliggjøre Følgevalgene med den Reform. Hvis man fandt det rigtigst at bryde med den bestaaende Ordning, vilde der jo kunne være Anledning

til at gennemføre den ogsaa paa andre Omraader, og derfor forekommer det mig, at dette specielle Forslag, der særlig angaar Valgene til den ene af Rigsdagens Afdelinger, egentlig ikke er det rette Grundlag til derpaa at drøfte en saadan Reform, med Hensyn til hvis Indhold jeg i hvert Fald mener, at man ikke kan gaa til at beholde, Raaringen, naar ellers hemmelig Afstemning gennemføres. Og skal den gennemføres, skal man derigennem saa vidt mulig søge at faae Sandhed i Valgene, saa er der i hvert Fald andre Reformers, der fuldstændig staa Side om Side med den og som netop i Særdeleshed ere saa meget mere paatværgende, som det ved dem gjælder en Gjenmæforelse af et Grundlovsbud, som vi paa ingen mulig Maade maa paadrage os moralsk Medskyld for at have tilsidefat.

Th. Nielsen: Ja, hele det nuværende Valgapparat, som vi anvende ved vore Valg, er jo egentlig en Efterligning af det Engelske, i alt Fald som dette tidligere har været, endog saa i den Grad, at man har holdt sig den Bestemmelse i den engelske Ordning efterrettelig, at naar vedkommende Kandidat vil stille sig, skal han melde sig Aftenen forud inden Kl. 10. Naar man sammenligner Grundlovens § 30 med det Valgapparat, som beskrives i § 40 og følgende i Valgloven, faar man ganske vist det Indtryk, at det har været Grundlovgivernes Mening, Tanke og Opfattelse, at det skal være frie Mænd, der møde til Afstemningen og stemme efter deres fulde Overbevisning. Man ser jo efter Grundlovens § 30, at det har været dem om at gjøre, at Vælgerne netop skulde være uafhængige Mænd; dertil sigter vel Bestemmelsen om 30 Mars Alveren som Betingelse for Valgret, fremdeles Bestemmelsen om, at Vedkommende ikke maa staa i privat Tjenesteforhold o. s. v. Naar man sammenligner disse Bestemmelser med Valgordningen nemlig, at Vælgerne skulle møde overfor de paagjældende Kandidater, der udtale sig og besvare Forespørgsler, at Vælgerne skulle høre paa den Forhandling, som kan finde Sted og tidt har fundet Sted, ser man, at det vel har været Grundlovgivernes Tanke, at naae dertil at give Valghandlingen Offentlighedens og Mundtlighedens Præg; man er gaaet ud fra, at det var uafhængige Mænd, der skulde stemme efter deres Overbevisning, og naar Valghandlingen saa var forbi, kunde de gaa hen og stemme efter, hvad de nu havde hørt paa Valgtribunen, og efter hvad de fandt sig mest tiltrukne af. Det er ganske vist et meget smukt Billebe, og man maatte ønske, at